

СЕЉАЧКА БОРБА

БРОЈ 1 — ГОД. I

БЕОГРАД, СРЕДА, 12 СЕПТЕМБАР 1945

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО

ПРИМЕРАК 1 ДИНАР
ПРЕТПЛАТА ЗА 3 МЕСЕЦА
12 ДИНАРА

ГОВОР МАРШАЛА ТИТА ПРЕКО БЕОГРАДСКОГ РАДИЈА ИЗБОРИ ЗА УСТАВОТВОРНУ СКУПШТИНУ БИЋЕ НАЈДЕМОКРАТСКИЈИ ИЗБОРИ КОЈЕ ЈЕ ПОЗНАЛА ЈУГОСЛАВИЈА

Маршал Тито одржао је данас преко Радио Београда следећи говор:

„Једанаестог новембра ове године извршиће се избори за Конституанту. То су најдемократскији избори које је познала Југославија. Они се разликују од свих досадашњих избора и по томе, што ће на њима по први пут учествовати најшире народне масе, учествоваће по први пут жене Југославије, које су то право стекле својом борбом и радом у великом ослободилачком рату. Учествоваће по први пут и војска, народна војска, која је то право стекла својом херојском борбом за ослобођење наше земље. Учествоваће сви они, без разлике на старост, који су се борили активно у редовима партизанских одреда и народно-ослободилачке војске. Пуну слободу на биралиштима народима гарантује најправеднији и најдемократскији Закон о изборима,

који је икада постојао у Југославији, а који је донијела наша Привремена народна скупштина.

На изборима неће имати право да гласају само издајници своје домовине, отворени сарадници окупатора, тј. само они, који су у најкритичнијем часу историје наших народа издали своју земљу. На срећу, таквих је врло мало и то је најправедније рјешење и најправеднија осуда, којом наши народи одузимају право учествовања у рјешавању коначне судбине наше земље онима, који су је издали.

Народни фронт, у коме су уједињене све демократске снаге Југославије, односно све демократске партије, групе и појединци, иступиће на изборима са јединственом листом. На изборима има све могућности да учествује и опозиција изван Фронта, којој се даје пуна могућност да слободно иступи пред народ, који ће слободно моћи да одлучи коме ће дати своје повјерење.

Народно-ослободилачки фронт Југославије мора да се спреми за ове изборе са свом озбиљношћу, коју му диктира данашње стање

Маршал Тито пред микрофоном за време свог јучерашњег говора

у нашој земљи, на коју га обавезују безбројне жртве и страдања наших народа у току народно-ослободилачког рата, на коју га обавезују ванредно тешки задаци у обнављању наше разорене земље. Баш ових дана, када ће народи Југославије бирати своје представнике за Конституанту, сваки родољуб мора имати пред очима оне дане у прошлости, оне црне дане априла 1941 године, када се наша земља у највећој опасности нашла напуштена од оних, који су њоме дотада управљали, а који се данас поново нуде народу присвајајући себи монопол демократије. Сваки родољуб мора ових дана, када се дефинитивно рјешава судбина тековина народно-ослободилачке борбе, да се сјети оног мучног и срамног периода, кроз који је Југославија прошла од њеног стварања па до априлске катастрофе 1941 године. Сваки родољуб мора да се сјети оног славног периода од народног устанка 1941 године до величанствене побједи 1945 године. Треба да се сјети оног херојског периода, када су најбољи синови наших народа голим рукама отимали оружје од окупатора,

борили се и крварили кроз четири године, не само да би земљу ослободили од окупатора, него и да би омогућили стварање једне боље и срећније Југославије — нове Демократске Федеративне Југославије. Сваки родољуб треба да се сјети оних неизмјерних патњи, које су претрпјели наши народи од окупатора и домаћих квислиншких издајника Павелића, Недића, Рупника, Драже Михаиловића итд. у току овог ослободилачког рата. Сваки истински родољуб треба да памти да се данас ти исти знами и незнами издајници окупљају под плаштом тзв. демократије, ослањајући се на међународну реакцију са циљем, да по сваку цијену спрјече нормални развјатак, како политички, тако и економски, у нашој земљи, са циљем да по сваку цијену пониште тековине велике ослободилачке борбе за коју су стотине хиљада најбољих синова Југославије добровољно положили своје животе.

Према томе, све ово обавезује сваког истинског родољуба, сваког правог демократу да на изборима каже одлучно „не“ свима онима, који се данас изван Фрон-

га прикривају демократским плаштем, са циљем да заведу масе са правог пута.

Шта је Народно-ослободилачки фронт? Народно-ослободилачки фронт Југославије није једна привремена, предизборна коалиција за постигнуће само извесних политичких циљева; не, Народно-ослободилачки фронт формирао се кроз један дуги период. Почео се формирати још прије рата против унутрашње реакције, против највеће опасности која је прије франшизма — немачких и италијанских империјалиста, који су се већ тада уз помоћ наше пете колоне, односно реакције, спремали да поробе Југославију. Народни фронт одиграо је хисториску улогу у ослобођењу наше земље и изашао је не само као побједник из овога рата, него је постао главни темељ братства и јединства наших народа. Они, ко

ји сачињавају тај Народни фронт, а то су радници, сељаци и поштенa интелгенција, то су комунисти, присталице земљорадничких партија, велики дио присталица демократске партије, присталице Самостално-демократске партије, присталице републиканаца, присталице некадашње ХСС (данао ХРСС), присталице муслиманске партије, присталице скоро свих партија у Словенији, то су народи Србије, Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Македоније, односно огромна већина свих народа Југославије. Они су ушли у борбу обједињени са једним јасно одређеним програмом, а то је: водити безпоштедну борбу против окупатора до његовог истјеривања из наше земље, борити се против свих унутрашњих издајника и реакције, а за истинску демократизацију наше земље, борити се за једну нову и бољу Југославију, братску заједницу равноправних народа. Тај свој план је Народни фронт извршио. Окупатор је истјеран из наше земље. Земља је ослобођена. Квислиншке, издајничке војне формације су разбијене и уни-

(Наставак на другој страни)

ГОВОР МАРШАЛА ТИТА

(Наставак са прве стране)

штене. Народни фронт је са националним напорима у току тога тешког периода успио да створи из предратне, версајске творевине Југославије, Југославије неравноправних народа, разарање изнутра социјалном и националном неправдом, нову Југославију, Југославију равноправних народа, Југославију братства и јединства, које претставља основни њезин темељ. Народни фронт је у процесу борбе створио своју истински народну армију, која је изнијела главни терет ослобођења наше домовине. Народни фронт је одмах у почетку устанка учествовао у праву народне власти, која омогућава учествовање најширих народних маса у управљању државним пословима.

Послије ослобођења свих дијелова наше земље уз војничку и материјалну помоћ Совјетског Савеза и материјалну помоћ Енглеке и Америке, Народни фронт се проширио, а исто тако је и допунио и свој програм са новим те-

шким задацима, а то су: обнова наше разорене земље, доношење разних закона преко својих претставника у Привременом парламенту и успостављање државног апарата. Дакле, осим војних и политичких задатака, које је имао Народни фронт у свом програму за вријеме рата, сада се његов програм проширује и са економским задацима, који нису ништа лакши и захтијевају мобилизацију свих народних позитивних снага за њихово извршење.

Разумије се, да је Народни фронт свјестан тога, да све те задатке може остварити само на тај начин ако се оствари такав унутарњи поредак, какав је предвиђен у програму Народног фронта, ј. републикански облик, заснован на федеративној заједници потпуно равноправних народа Југославије, на истинској демократији која се заснива на социјалним и политичким правима најширих народних маса. А о томе ће остварити сам народ на изборима за Конституанту.

Економски задаци траже да Народни фронт буде јединствен, да буде трајан, да буде у њему окупљено све што поштено мисли и што воли своју земљу

У овом кратком периоду, од како је ослобођена наша земља, Народни фронт је постигао огромне резултате. Успостављен је железнички и друмски саобраћај, гдје је уз помоћ армије саграђено око 1.700 већих и мањих мостова, тако да су данас све области наше земље повезане железничком мрежом. Особобљено је и стављено у покрет стотине фабрика и предузећа, отворене су школе и разне културне институције. Извршени су национални напори у снабдијевању најгладнијих крајева са храном, као што је Босна и Херцеговина, Далмација, Кордун, Лика и Горски Котар, Црна Гора и Македонија. Пролетос је засијано близу милијун хектара земље, која је била напуштена у Војводини и Славонији. Најпострадалији крајеви у току овога рата, као што је Босна и Херцеговина, Црна Гора, а такође и Лика, снабдијевају се ситном стоком, коју је држава купила у Србији, Македонији и Бугарској. Поручена села у Босни, Црној Гори и другим крајевима почела су се обнављати уз помоћ народних власти. Чине се огромни напори, да, у првом реду, својим властитим снагама извучемо нашу земљу из ове разорености. И баш ти економски задаци императивно траже да Народни фронт буде јединствен, да буде трајан, да буде у њему окупљено све што поштено мисли и што воли своју земљу, јер ће требати још године и године лијечити ране, које нам је задао овај рат, требаће још читави низ година да се наша привреда успостави у пуној мјери. Још више, Народни фронт мора постојати и даље у будућности да би подигао нашу земљу на виши привредни ступањ, да би створио у њој благостање, да би створио оно, о чему су сањали они, који су гинули за ту нову Југославију. То је наш дуг према њима, то је наш дуг према нашим будућим поколењима. Када ја ово говорим, имам у виду то, да у Југославији

нема ни једне друге силе, ни једне друге партије или организације ван фронта, која би имала и најмање шансе да изврши задатке који су напријед наведени.

Ако у овом кратком периоду, од како је ослобођена наша земља, није постигнуто више на обнављању наше разорене земље, ниједан поштен човек за ово не може кривити данашњу власт. Ниједан поштен човек не може нас окривљавати да нисмо учинили све што је било могуће у вршењу своје дужности на обнављању наше земље и ублажавању, барем донекле, биједи коју је проузроковао окупатор. Нека сваки само погледа уназад шта су бивши управљачи Југославије, од којих се данас неки налазе у опозицији, учинили кроз 22 године на привредном подизању земље, а што је учињено данас кроз свега неколико мјесеци, и одмах ће се видјети огромна разлика. Ово говори најрјечитије против сваког критизерства и подметања. Ово говори о великој иницијативи народних маса које су окупљене у Народном фронту. Ово говори о великој стваралачкој способности наших народа, на чему мора бити поносан сваки поштен грађанин ове земље.

СА СВИМ СЛАВЕНСКИМ ДРЖАВАМА ВЛАДА НАРОДНОГ ФРОНТА УСПОСТАВИЛА ЈЕ БРАТСКЕ И СРДАЧНЕ ОДНОСЕ И САРАДЊУ

Народни фронт излази пред народ на изборима и са знатним успјесима, који је постигла влада Народног фронта у вањској политици. Колико је требало напора док смо успјели објаснити јавности у иностранству истину о томе ко води борбу против окупатора у Југославији, док смо успјели

раскринкати највећег варалицу кога је историја наших народа забиљежила — Дражу Михаиловића, главну наду југословенске реакције. То је био тежак посао, јер се југословенска реакција у земљи и иностранству свим силама трудила да клеветима оцрни нашу борбу, да клеветима изнакази улогу Народно-ослободилачког фронта, да сараднике окупатора прикаже као родољубе, а хероје и борце против окупатора као бандите који хоће само приграбити власт. Нека господа из данашње опозиције и тада као и данас плашила су свијет бауком комунизма, совјетизирањем Југославије итд. Све је то било чињено са јасно одређеним циљем да прикажу нашу борбу и нову Југославију у сасма кривом свијетлу, како би на тај начин омели изграђивање нове Југославије и како би је изолирали.

Но херојска борба наших народа, успјеси који су постигнути у рату и сада на пољу изградње наше земље, као и многе прогресивне мјере и закони који су донешени, све је то стекло нашој земљи велики углед у демократском свијету. Влада Народног фронта одлучно је пошла путем чврсте и досљедне вањске политике, одбацивши методе кољевљивости, којом су властодршци прије рата довели Југославију у катастрофу. Уговор о узајамној помоћи, културној и економској сарадњи и пријатељству са великим братским Совјетским Савезом јесте велики успјех за нашу земљу и

доказ досљедности наше вањске политике.

Са свим славенским државама влада Народног фронта успоставила је братске и срдачне односе и сарадњу са сусједним земљама, Албанијом, Бугарском, Румунијом итд. постоје најбољи односи и међусобно разумевање, што претставља гаранцију против успјеха свих интрига извана, које имају за циљ да скрену те земље са пута којим су пошле у својој унутарњој консолидацији. Са нашим великим савезницима Енглеском, Америком и Француском односи се све више стабилизирају и добијају карактер економске и културне сарадње, која је нарочито важна за обнову наше разорене земље. То исто могу казати за многе друге савезничке и неутралне земље у овом рату. Све то свједочи о томе, да је показа Југославија нашла правилан пут у вањској политици, пут који нашим народима осигурава безбједност и омогућава мирну изградњу наше разорене земље. Постоји само шака избјеглица, реакционара у иностранству и ових у земљи који раде свим силама на томе да помуте наше односе са нашим великим савезницима. Ширењем клевета и лажних гласова се ова протународна господа да прикажу нову федеративну Југославију пред вањским свијетом у најдрљем свијетлу. Но ми вјерујемо да ћемо успјети раскринкати и овог пута ту господо пред вањским свијетом, као што смо то успјели и у првим годинама рата.

Један од главних циљева опозиције јесте да разбије Народни фронт

А сада неколико ријечи о опозицији.

Кад сам говорио о Народном фронту, о његовој улози и успјесима ја нисам говорио о извјесним недостацима, који су, према ономе што је учињено, безначајни. Нисам говорио и о извјесним гријешкама народних власти одоздо према горе, а које ми никада нисмо заташкали, него смо се увијек трудили да их исправимо, признавајући их самокритички. Мислим да дијелим гледиште свих руководилаца у Народно-ослободилачком фронту, ако кажем, да би наша највећа жеља била да тих гријешака буде што мање, јер је то у интересу опште ствари за коју се боримо. Сада се поставља питање, каква је то опозиција изван Фронта, из чега се она састоји (а видјели смо из чега се састоји Народни фронт). Да ли је то опозиција према тим гријешкама које се праве, или је то опозиција према програму Народног фронта? Вође те опозиције кажу, да се они не слажу са начином како се спроводје извјесни закони, односно боре се против тих гријешака, за неку тобожњу „демократизацију“. Али ја знам да то није тачно јер се опозиција не бори против гријешака, већ се ми, унутар Фронта, боримо, некад са више, некад са мање успјеха против гријешака, а опозиција једва чека да се такве гријешке праве, да би их могла искористити у своје тамне циљеве, тј. у борби

против програма Народног фронта, против широке народне демократије, против позивања непријатеља народа и издајника на одговорност, једном рјечју, против економске и политичке конценије Народног фронта. Интересантно је било само посматрати став опозиције у Привременом народном парламенту. Њезин став је био бесприципијелан, јер и по оним питањима, за које у суштини нису имали ништа да приговоре, нису заузели позитиван став. Док је сваки присталица Народно-ослободилачког фронта у Парламенту изражавао бригу о народним интересима и потребама, изнашао тешкоће на које се наилази итд., опозиција никада ни ријечи није о томе говорила, него стално тражи неку слободу од страха, неку демократију њиховог типа, која није никаква демократија, нека права за оне, који нису заслужили да их имају итд. Према томе, јасно се види шта та опозиција претставља. Гдје је њезин програм по свим тим питањима, која су напријед наведена? Ми би хтјели видјети тај програм, односно народ би требао да види тај програм. Треба да се види шта је у том програму напредније него у програму Народног фронта и шта би више користило нашој земљи. Стаку тачку коју би опозиција изнијела, а која би била корисна и напреднија за народ, увјерен сам да би сваки присталица Народног фронта

(Наставак на трећој страни)

ГОВОР МАРШАЛА ТИТА

(Наставак са друге стране)

објеручке прихватио. Шта и како опозиција ради? У овом кратком периоду, од како је опозиција добила могућност да слободно делује, сваки њезин корак, који је предузимала, био је у супротности са интересима народа. Све тешкоће које постоје у нашој земљи због ратнога пустошења, опозиција жели искористити у своје партиске сврхе, не водећи рачуна о интересима народа. Један од главних циљева опозиције јесте да разбије Народни фронт. Пошто се наша, по својој реакционарној концепцији, изван Народног фронта, опозиција ради свим силама на томе да извјесне личности из неких партија, које се налазе у Народном фронту придобије на своју страну, да и зају из Народног фронта, односно да га ослабе. У вријеме до Берлинске конференције извјесни реакционарни кругови из иностранства радили су свим силама преко опозиције да изазову кризу у влади. Зашто? Зато да би се кризом владе могло на Потсдамској конференцији подићи оптужба против вођства Народног фронта, односно, боље рећи, против оних чланова владе, који сачињавају већину и који су произашли из борбе у земљи. Хтјело се на сваки начин интригама подијелити јединство у влади на присталице Шубашића, и на присталице Тита. Тако би међународна реакција могла казати: „Ево, у Југославији нема реда, у Југославији треба да се умијешају савезници.“ Тај план опозиције и међународне реакције у иностранству није успио, али то не значи да она мирује, већ значи да она и даље ради упорно свим силама на постизавању свога циља. Даље, без обзира на све вањске околности, када се у иностранству у неким савезничким земљама ради да Југославија не дође до својих права по питању оправданих територијалних захтјева, опозиција ради пуном паром да на било који начин изазове кризу, омете изборе, позивајући при томе извјесне савезничке силе да се умијешају, и спријечи консолидација наше земље. Шта то значи? То значи да опозиција објективно ради против интереса наше земље, не водећи ни о чему другоме рачуна, него како би се, било којом помоћи, било како, дочепала власти у Југославији, па макар какве територијалне или друге штете наша земља претрпјела. А шта треба међународној реакцији? Њој треба да Југославија буде у овој ситуацији што мање отпорна, што неспособнија да заштити своје интересе. А томе треба да послужи опозиција. Опозицију није брига да ли ће ове зиме наш народ у Црној Гори, Босни и Херцеговини, у Лици, Далмацији и Кордуну имати хљеба и крова над главом или не. Њој није важно да ли ће се ове јесени засијати наша поља, да би слиједеће године било довољно хљеба. Њој није важно да ли ће наше фабрике успјети да се толико поправе, да би израдиле потребну одјећу и пољопривредни материјал за широке народне масе. Њој није важно да ли ће наши мостови, који су сада дрвени, бити гвоздене конструкције или не. Њој је важно, по сваку цијену и помоћу међународне реакције, искористити све те тешкоће да би се дочепала власти, да би поништила тековине народно-ослободилач-

ке борбе и успоставила оно што је прије овог рата било.

Ето, то хоће опозиција. А на кога се углавном ослања у тим својим тежњама? Осим извјесних колебљивих елемената, који су у посљедње вријеме пришли Народном фронту, опозиција се углавном ослања на остатке Недића, на остатке Драже Михаиловића у Србији, на оне протународне елементе у провинцији, који су на било који начин за вријеме рата сарађивали са окупатором. У Хрватској се опозиција ослања на усташе, који данас вичу „живи краљ“, на оне протународне издајничке елементе из ХСС-а, који су сарађивали са окупатором на било који начин, она се ослања у Словенији на остатке бјело-гвардејштина. Једном ријечју, она се ослања на све оно реакционарно и протународно, које баца своје погледе уназад, које неће такву снажну, нову федеративну Југославију. На такве се силе опозиција ослања, само на такве силе опозиција може да рачуна ако најшире народне масе буду потпуно схватиле улогу опозиције. Тако је то и никако другачије. Тако је то објективно, ма како извјесни вође опозиције субјективно мислили.

Испочетка је опозиција тврдила да нема код нас слободне штампе. Ту своју тврдњу пренијела је у иностранство, коју још и данас међународна реакција искористава против наше земље. Још прије него што су донешени закони опозиција је могла без сваке опасности да издаје своје листове. Данас је то и Законом о штампи осигурано. А зашто неће опозиција да издаје своју штампу? Она се изговара да нема материјалних услова, да нема папира итд. А која земља у Европи па и у Америци има дужност да осигурава опозицији папир за штампу? Па ипак у Југославији и у томе се пружа могућност опозицији. Према томе, опозиција нема никаквог права да се позива на то, али она ипак то ради, јер она не жели да издаје конструкторну штампу, јер би онда изгубила један аргуменат више, да код нас нема демократије и слободне штампе. Даље, опозиција се је стално позивала на то да нису дозвољене партије. Иако су опозиционе партије још одавно прије доношења Закона о зборима и удруживању врло активно радиле, па ипак још ниједна од тих опозиционих партија, без обзира на тај најдемократскији закон, није пријавила дјеловање своје партије. А зашто? Зато да би у изборној кампањи могли дати међународној реакцији оружје у руке у борби против наше земље, заваривајући међународну јавност да код нас не постоји слобода удруживања итд. Зашто опозиција игра тако дволичну улогу? Зато јер се боји да ће имати врло мало успјеха у народу, те би се на тај начин раскринкала пред народом и свјетском јавношћу.

Нека господа из опозиције се заносе мишљу, не би ли било боље, под било каквим изговором, не поћи на изборе и изазвати на тај начин било какву интервенцију неких савезничких вјелесила у корист опозиције, односно, боље рећи реакције у Југославији. Такви се људи заваривају извјесним догађајима у неким сусједним земљама и то их јако голица. Она заборавају једну ствар, која игра и те тако важну улогу,

а то је: Југославија је независна држава, која је ту своју независност извојевала као равноправна савезница на страни Уједињених нација, плативши ту своју слободу и независност потоцима крви и стотинама хиљада жртава. Осим тога, ту слободу и независност извојевали су они против којих се бори опозиција. А гдје је била у то вријеме опозиција и шта је у вријеме тих борби радила, наши народи врло добро знају.

Да ми нећемо дозволити мијешање у наше унутрашње ствари, то мора бити свакоме јасно. Ми смо знали да се боримо и спасимо земљу од пропасти и знати ћемо и сами ријешити своја унутрашња питања и сада у доба мира.

Грађани и грађанке, из напријед изложенога се види ко сачињава Народни фронт и шта је он учинио до сада. Види се такође кога претставља опозиција и шта она хоће. И према томе није потребно нарочито наглашавати гдје је мјесто сваког истинског демократа и родољуба. Народни фронт мора обезбиједити крваво стечено братство и јединство. Народни фронт мора обезбиједити све тековине народно-ослободилачке борбе. Народни фронт мора осигурати мирну изградњу наше земље и демократска права нашим народима. Од тих задатака и њихових извршавања не смије нас скренути никаква сила са пута. Не смијемо дозволити никоме изнутра да нам то онемогући, не смијемо пустити онима из вама да се мјешају у наше унутрашње ствари у корист противнародних елемената, у корист оних који немају никакве квалификације да говоре у име наше нове Југославије.

Ако би се нашло у Народном фронту колебљиваца који би се дали наговорити или застрашити, те да пођу путем којим иде и опозиција, путем кога неће огромна већина нашега народа, онда ће они дијелити судбину опозиције, јер сам дубоко увјерен, да ће на овим изборима побједити зрела свијест наших народа, као што је она побједила и у великој ослободилачкој борби.

Наши су циљеви јасни и они су разумљиви сваком исправном грађанину ове земље. Ми никада нисмо нити сада обећавали народима брда и долине. Ми увијек упоравимо на тешкоће које стоје пред нама. Ми говоримо о оном што можемо постигнути са великим напорима и упорношћу, јер вјерујемо у стваралачку моћ наших народних маса, јер смо се у то убједили за вријеме четиригодишње патљовечанске борбе, гдје су наши народи показали не само чудно херојства и упорности него и стваралачке способности, организујући своју власт и привреду под најтежим условима. Када сам напријед говорио да је потребно прићи припремама за избор са највећом озбиљношћу, мислио сам при томе и то, да се морају донешени закони по питању избора најстрожије поштовати. Сваки прекршај тих закона од стране органа власти, донио би нам само штете, а ни мало користи. Нама није потребно да се служимо разним средствима која су била својствена тзв. демократима прије рата, јер смо ми сигурни у побједу народа, који зна шта хоће.

Читаоцима „Сељачке борбе“

Да би наша „Сељачка борба“, као оштре сељачки лист, могла удовољити крућим захтевима у вези са многобројним питањима села, потребна јој је најшира сарадња сељака и наших познавалаца и пријатеља села. Потребно је да сељаци ишпу дојисе, ипсма или остављају питања нашој редакцији. Ми ћемо тај материјал или штампати или јојединачно одговарати онима који највише, или ћемо на већи број питања која се односе на исти предмет одговарати свима у виду мањег чланка или објашњења. На тај начин наш лист ће заиста постати снажан помоћник сељаку у свакодневним бригама и питањима. Дојиси треба да садрже извештаје о успесима или тешкоћама пољопривредних радова, о обнови порушених села, о просветном раду, о здравственим приликама и мерама, о раду народних одбора и њиховим грешкама, о раду реакционара, зеленаша и народних непријатеља, о животу сељака на великим поседима и о току извршења аграрне реформе; једном речју, о свима питањима која се тичу сељака. Не треба да се нико устручава, због тога што не уме лепо да ишпе. Нама ће свако ипсма или дојис који дође од другова са села бити драг и нећемо жалити труда да га прочитамо и да му одговоримо. Та ипсма ће нама помоћи да видимо какве бригае и питања иритискују наше сељаке у разним крајевима и шта треба учинити да им се помогне. Једино на тај начин наша „Сељачка Борба“ ће заиста постати помоћник нашем сељаштву и стварни сељачки лист за целу нашу земљу.

Ми очекујемо да ће наше антифашистичке организације на селу да нам у томе искрено и свестрано помогну. Исто тако очекујемо да ће нам у томе послужити и остале организације и установе, које раде по питањима живота и рада на селу. Од те оштите и најшире сарадње у свима облицима зависи и успех нашега подузвата.

Распростраја и правилно обрачунавање такође је услов да лист може да излази и да изврши свој задатак. Ми се надамо да ће наши читаоци да схвате значај свога сељачког листа и да ће се побрикнути да он дојре у свако село, у сваки засеок и у сваку сељачку кућу. Пишите и шаљите иретилату на адресу: „Сељачка борба“, Дечанска ул. бр. 31, Београд.

РЕДАКЦИЈА

ПРОГЛАС

Народног фронта Југославије за изборе за Уставотворну скупштину

Пре четири и по године, кад многи у свету нису ни тражили ни очекивали, народи Југославије су се испречили пред најстрашнијег завојевача и својим телом стали у одбрану демократије и цивилизације. Издани, прегажени, окупирани и рашчечени, они су се дигли на оружје, хрвали се са најстрашњом ратном машином, домили је и тиме дали крупан допринос општој борби савезничких народа за победу над фашизмом. Данас, управо у часу кад се завршава шестогодишњи други Светски рат, тек што је умукло последње убојно оружје, они предузимају најважнији корак у изградњи своје обновљене државе: сазивају Уставотворну скупштину. Тиме они потврђују да њихова ослободилачка борба у рату није била узалудна, него да служи данас као темељ мирне изградње нове народне државе.

Немачко-фашистички непријатељ разбио је на комаде Југославију и све учинио да се њени делови никад више не саставе, да се наши народи међусобно истребе, наше покрајине опустоше, сва блага наше земље униште. Али народи Југославије доказали су својом борбом да желе и да могу живети у заједници, да њихова држава Југославија има своје оправдање и историску улогу на Југоистоку Европе. Дали су небројене жртве, претрпели највеће патње, издржали многе непријатељске офанзиве, голоруки, гладни, голи и боси. Напуштени од властодржаца, ослабљени од својих изрода и издајника, под вођством својих најбољих синова, који су били свирепо прогоњени у старој држави, народи Југославије сачували су и препородили не само дух свога јединства, него и саму државну целину. Стекли су за Југославију једно од најлепших места међу народима. Југославија и Тито биле су речи које су слободољубиви људи читавог света са љубављу понављали. Наша верност савезницима и оданост Совјетском Савезу постали су пример свима у свету. У пламену борбе, ми смо изграђивали нову народну државу, изграђивали нову народну власт, стварали такво државно уређење, које је учинило да се они делови нашег народа који су остали под туђином сматрају неодвојиви од Југославије.

Сем тога, суседни народи, виде у Југославији пријатеља и верног друга у борби против фашизма, узор како се треба борити за слободу и изграђивати истинску демократију.

Док је још трајала крвава борба са окупатором и његовим издајничким помагачима, ми смо ударили темеље новој државној организацији. Борбом народа остварено федеративно уређење место централизма омогућило је нашим народима, — Србима, Хрватима, Словенцима, Македонцима и Црногорцима, да се осете слободни и равноправни у својој заједничкој домовини. Равноправност наших народа постала је темељ њиховог неразоривог братства и јединства. Све власти су изборне и народ сам одлучује о свему. Створили смо Народно ослободилачку војску, која је касније израсла у Југословенску армију, моћног чувара наше безбедности, јемство за нашу мирну изградњу и сигурни ослонац светског мира и безбедности од нападача. На свакој стопи ослобођене земље обнављали смо привреду, подизали што је разорено, помагали народу да се снађе на рушевинама. Данас стварамо народну привреду која ће наше радне масе сачувати од исисавања себичних експлоататора. Обезбеђена је лична сигурност и јавни поредак, успостављене су државне установе и органи власти.

У великој заједници слободољубивих Уједињених народа стојимо као сарадници спремни на свако заједничко дело у корист општег мира и пријатељске сарадње, као што смо у рату чинили све за заједничку победу. Одржање и даље развијање пријатељских веза и сарадње с нашим великим савезницима, Великом Британијом и Уједињеним Америчким Државама, с Француском с којом нас вежу и традиције и заједнички интереси, претставља нашу сталну тежњу.

Круну наше спољне политике претставља чврсти братски савез, пријатељство и сарадња са Совјетском Русијом, исковани у тесној заједничкој борби. Велике плодове пожњели смо у томе братском савезу у току рата и у коначној победи, као што их сада жањемо и у нашој мирној изградњи.

Са свима словенским народима развили смо односе братства, као што смо и са свима суседним народима развили дубоке пријатељске односе, а нарочито са братским бугарским народом. Нова, народна Југославија постала је стуб мира у овом делу Европе, а националне мањине уживају у нашој земљи сва права.

Наши народи равноправни су и уживају пуну слободу да одлучују о својој судбини. Шест федералних јединица нове Југославије имају своје владе и делају у пуној сагласности са савезном владом,

која помаже и усклађује њихове напоре. Жене су добиле иста права као и мушкарци и у пуној мери учествују у политичком, друштвеном и привредном животу. Омладина је у највећем замаху, срећна што у слободи може да заложити све своје снаге за обнову и изградњу домовине. Народне масе, тешко обесправљене и експлоатисане у старој Југославији, сада први пут и у пуној мери учествују у избору и контроли свих власти: оне су оствариле своју, народну власт. Велике антифашистичке организације на до сада невиђен начин удружују све оне које везују заједничке особине и истоветне тежње: Антифашистички фронт жена Југославије, Уједињени савез антифашистичке омладине Југославије, Уједињени синдикати радника и намештеника, — свака од тих масовних народних организација чине данас неизоставне делове народног живота, коме посвећују своју велику стваралачку делатност. Ствара се једно моћно задругарство, како земљорадничко и занатско, тако радничко и намештеничко и чиновничко, обухватајући увек нове области и све бројније народне масе. Народни фронт Југославије долази да крунише све ове напоре организовања и уједињавања: то је јединствени савез народних фронта свих наших земаља, најмоћнија политичка организација Југославије, једна од највећих и најчвршћих творевина те врсте у свету.

Ниједног часа није било у нашој земљи анархије и хаоса. Пребродили смо најтеже кризе и оскудице, одбили све ударце у леђа, обеснажили све клевете и подметања. Закони које је донело Антифашистичко веће народног ослобођења Југославије и Привремена народна скупштина показују поверење које нова Југославија има у саму себе. Бирачко тело данас је три пута веће него пре рата: право гласа добиле су све жене, омладина од преко 18 година, наша војска и борци Југословенске армије без обзира на узраст. Аграрна реформа огромно увећава број сопственика земље, даје земљу одмах у пуну својину онима који је немају или је имају недовољно. Спроводе се избори тако да народна воља долази до пуног изражаја. Разграничена је делатност војних и других народних судова, који су сви од народа изабрани и контролисани и које народ у свако време може изменити. Штампана је ослобођена сваке цензуре, кауције или одобрења. Удружења — политичка, културна и привредна, могу се образовати потпуно слободно. Народ и држава заштићени су од злочина издајника и пустолова. Савладан је новчани хаос, који су окупатори унели, уредили смо државне финансије, створили свој новац, организује се промет с иностранством. Донети су закони који обезбеђују чиновнике, раднике и намештенике.

Пре свих држава које се обнављају и стварају, Југославија ће добити свој Устав. Народна скупштина која ће Устав донети биће суверена у својим правима и ничим неограничена у свом раду. Народ ће изабрати Савезну скупштину општим, једнаким, непосредним и тајним гласањем, помоћу куглица и наложиће својим посланицима како да уреде државу. Сваки бирач има један глас, био богат или сиромашан, стар или млад, школован или неук: право на такву једнакост стекли смо у народно-ослободилачкој борби. Право на једнакост и равноправност стекли су својом борбом сви наши народи и све федералне јединице: зато ће поред Савезне скупштине заседавати и пуноправно одлучивати и Скупштина народа, у којој ће свака федерална јединица имати исти број посланика. Уставотворна скупштина је јединствена, јер њена два дома имају заједничко Претседништво и састају се да заједно прогласе Устав нове Југославије. Уставотворна скупштина сама има да одлучи шта ће и докле ће радити као таква, а кад ће се претворити у редовну, законодавну скупштину. Она нема никога над собом: она је врховни орган савезне државне власти. Народни фронт жели да најбољи народни претставници буду изабрани у Уставотворну скупштину и да она донесе своју суверену одлуку о свима питањима, па и о облику владавине у новој Југославији.

Народни фронт Југославије сматра за своје право и дужност према народима наше земље да предложи у изборној борби да будућа Југославија буде република. Нека наш народ у миру потврди одлуку коју су наши борци донели у рату за ослобођење. Монархија је служила за разједињавање и утњетавање; диктатура краља Александра повела је земљу у катастрофу, а у најтежој народној борби од 1941. монархија је служила Недићу и Дражи Михаиловићу за заваривање народа и вођење издајничке и братоубилачке борбе. Око краља и монархије се и дан-данас окупљају сви непријатељи наших народа — дражиновци, усташе, Мачек, недићевци, белогардејци и сви они који кују заверу против слободе наших народа и независности наше земље.

Без републиканског облика владавине нема праве народне државе, нема слободе, нема демократије, нарочито у нашим приликама где су дворови увек били легла издајства, насиља и корупције. Таквом политичком облику одговара и друштвена садржина која обезбеђује народу право на рад и одмор, социјалну безбедност кроз цео живот и људско достојанство. Привредна структура такођер мора одговарати федеративном уређењу, демократским установама и републиканском облику владавине: снажан државни сектор, свестрано и солидно организовано задругарство, приватна својина и слободна иницијатива, свуда где оне служе потребама и интересима народа. Сељаштво, радничтво и народна интелигенција су темељи наше државне заједнице и према њиховим интересима има да се управља целокупна државна политика.

Ако је Југославија савез наших народа и земаља, Народни фронт Југославије јесте савез свих напредних, демократских и борбених снага које су створиле и данас уређују, подижу и унапређују нову државу. Политичке странке и групе, антифашистичке организације, истакнути и скромни појединци, који воле слободу и социјалну правду, излазе пред народе Југославије као јединствена политичка организација са својим програмом и предлозима за нашу срећнију будућност. За носиоца своје савезне листе, Народни фронт истиче свога претседника, народног хероја, организатора и врховног руководиоца наше народно-ослободилачке борбе, маршала Југославије, Претседника савезне владе и Министра народне одбране, најзаслужнијег сина домовине — Јосипа Броза-Тита. На своје земаљске листе за Скупштину народа ставићемо најзаслужније и најспособније борце из рата и мира, раднике на цинковском делу наше народне и државне обнове и изградње. За среске кандидате узећемо храбре и поштене ствараоце, претставнике свих странака у Народном фронту Југославије, народне људе из свих друштвених слојева, свих занимања, свих народности и вероисповести. Тито је оличење нашег јединства и нашег братства, наше слоге и решености да живимо у љубави и градиме у миру. То ће за своје изборне јединице бити и сви остали кандидати на листама Народног фронта.

Људи и жене који сачињавају Народни фронт Југославије сувише дуго и сувише тешко су се борили да дођу до речи а да не би умели ценити слободу изборне борбе и самих избора. Сваком је пружена могућност да се кандидује и да тражи народно поверење. Из бирачких спискова су искључени само они, за које се утврдило да су били руководиоци и организатори сарадње с окупатором, да су организовали борбу против рођеног народа. Сви други нека слободно изразе своју вољу! Вредност народне власти још више је у ономе што она може, што ће донети — јер је у рукама народа, него у ономе што је, још у повоју, у разрушеној земљи, могла да учини. То је свемоћно оружје у рукама народа: нека мења све што није добро, нека казни кривце, нека уклони неспособне, нека напред истакне најдостојније! Први пут у својој историји наши народи имају и наковањ и чекић: нека искују своју срећну будућност! Ништа није лакше него створити опозиционе листе по данашњем изборном закону, а расподела мандата је таква да неће пропасти ни гласови за најслабије листе. Гласање је потпуно тајно: ево прилике да се њиме користе бирачи у већем броју и у већој слободи него икад.

Никада ни једна политичка формација није излазила пред народ са таквим миром и спокојством као што данас чини Народни фронт Југославије. Он осећа да је сав народ оличен и садржан у њему, и да на изборима за Уставотворну скупштину ступа пред самог себе. Народ Југославије учинили су за своје Савезнике у рату више него што је ико од њих могао тражити. Своју разорену земљу обнављали смо и обнављамо са брзином и самосталношћу којој се сви диве. Државу уређујемо, реформу остварујемо, новине уводимо, читав живот преображавамо сигурно и поуздано, у полету и одушевљењу, са увек новим снагама. Савесно испуњавамо дужности и обавезе према народу и земљи и са резултатима које смо постигли у најтежим условима гледамо са пуно вере у будућност, сигурни у свест наших народа. Испунили смо сва обећања дата нашим савезницима, поступили смо према свим њиховим саветима. Уставотворна скупштина ће нас основити да са још више снаге и угледа ступимо на Конференцију за мир и да поставимо своје оправдане захтеве за отргнуте делове наших народа, за репарације које нам припадају, против ратних злочинаца који су нас уништавали. Уставотворна скупштина ће донети нови Устав, који ће крунисати победе и успехе борбе наших народа — за истинску демократију, националну слободу и равноправност. Да би снага и углед Уставотворне скупштине били што већи и да би она била достојна наше величанствене борбе у рату, кандидујмо најбоље, а изаберимо најбоље међу њима!

Сви на изборе за Уставотворну скупштину!

Гласајмо за савезну листу Народног фронта, листу маршала Тита!

Гласајмо за земаљске листе Народног фронта Југославије!

Бирајте најборбеније, најпоштеније и најспособније!

Живео носилац савезне листе Народног фронта Југославије маршал Тито!

Живело братство и јединство равноправних народа Југославије!

У борбу за Демократску Федеративну Републику Југославију!

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!

У Београду, 11 септембра 1945

ИЗВРШНИ ОДБОР
НАРОДНОГ ФРОНТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Пријава савезне кандидатске листе Народног фронта Југославије

У понедељак, 10 септембра, генерал-лајтнант Сретен Жујовић, Фране Фрол и Владимир Симић поднели су Савезној изборној комисији Савезну кандидатску листу Народног фронта Југославије са носиоцем листе маршалом Југославије Јосипом Брозом-Титом.

Уз генерал-лајтнанта Сретена Жујовића-Црног, Франу Фрола и Владимира Симића листу су потписали истакнути чланови и руководиоци Народног фронта Југославије, претставници свих демократских странака које су заступљене у Народном фронту: Комунистичке партије, Земљорадничке партије, истински претставници Демократске странке, Самосталне демократске странке, Републиканске, Хрватске републиканске сељачке странке, Муслиманске странке, претставници Ослободилне фронте Словеније, истакнути руководиоци наше Армије, чланови Централног одбора АФЖ, чланови Централног одбора УСАОЈ-а, претставници струковних савеза, познати јавни и политички радници из редова

радника, сељака и народне интелигенције из свих федералних јединица Југославије.

На пријави се налази 500 потписа.

Савезној изборној комисији
Београд

У смислу члана 20 Закона о избору народних посланика за Уставотворну скупштину пријављујемо Савезној изборној комисији Савезну кандидатску листу Народног фронта Југославије са носиоцем:

МАРШАЛОМ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ЈОСИПОМ БРОЗОМ-ТИТОМ

претседником владе и министром народне одбране Демократске Федеративне Југославије из Београда.

Прилажемо: Уверења надлежних среских односно градских комисија за бирачке спискове о бирачком праву носиоца листе и свих потписника пријаве. 10 септембра 1945 год.

Београд.

Сретен Жујовић
Фране Фрол
Владимир Симић

ИЗБОРНА КОМИСИЈА ПРИМИЛА ЈЕ САВЕЗНУ КАНДИДАТСКУ ЛИСТУ НАРОДНОГ ФРОНТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Савезна изборна комисија, на својој седници одржаној 11 септембра о. г. у Београду, прегледала је пријаву савезне листе Народног фронта Југославије са носиоцем листе маршалом Југославије Јосипом Брозом-Титом, претседником владе и министром Народне одбране Демократске Федеративне Југославије из Београда, и на основу чл. 20 у вези чл. 8 Закона о избору народних посланика за Уставотворну скупштину донела следеће

РЕШЕЊЕ:

Савезна изборна комисија потврђује, да су генерал-лајтнант Сретен Жујовић, Фране Фрол, Владимир Симић и други предали дана 10 септембра 1945 г. у законском року пријаву савезне листе Народног фронта Југославије са носиоцем маршалом Југославије Јосипом Брозом-Титом, претседником владе и министром народне одбране Демократске Фе-

деративне Југославије из Београда и да пријава испуњава у свему услове чл. 20 Закона о избору народних посланика за Уставотворну скупштину.

У смислу ст. 3 чл. 20 Закона о избору народних посланика за Уставотворну скупштину подносиоцима пријаве сматрају се прва три потписника и то: генерал-лајтнант Сретен Жујовић, Фране Фрол и Владимир Симић, сви из Београда.

Против овог решења подносиоци пријаве имају у смислу ст. 7 чл. 20 Закона о избору народних посланика за Уставотворну скупштину право жалбе Савезном врховном суду у року од 48 часова по пријему решења.

Ово решење доставља се генерал-лајтнанту Сретену Жујовићу у Београду.

Претседник:
Живко Ђ. Јовановић
Секретар:
Далибор Солдатић

ЛИЧНА СВОЈИНА У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ

Један амерички новинар, бавећи се у Совјетском Савезу, примио је позив једног радника московске фабрике да га посети у летњиковцу. Кад је стигао у вилу, новинар се заинтересовао ко је ту вилу ставио на расположење гостољубивом домаћину. И није могао да сакрије чуђење кад је радник рекао да је то његова сопствена вила.

Следовао је веома занимљив разговор, који је открио да амерички гост има нејасне представе о својини у Совјетском Савезу. Американца је сматрао да совјетски људи немају никакве својине, да су им кућне ствари, у смислу равномерне поделе, дате на употребу. Он није замишљао да многи у СССР-у имају своје сопствене куће и виле, подигнуте државном помоћу у облику кредита и грађевинског материјала; није знао за знатне награде (у висини до 200.000 рубаља) које држава сваке године издаје научницима, техничарима и уметницима за значајне успехе; није знао за многобројне и знатне згодитке на вучењима државних зајмова.

Упознавање са системом прихода совјетских грађана учинило је да странац добије тачно слику о праву својине у Совјетском Савезу.

Као главни извор личне својине у СССР служе приходи које грађани добијају за свој рад у социјалистичкој привреди. Право личне својине добија се такође наследиством и разним грађанско-правним радњама (куповина, поклон и слично).

Личну својину грађана претстављају приходи од рада и уштеда, кућа за становање и домаће газдинство (крава, живина, овце, повртњак), покућанство, предмете потрошње и разна друга добра.

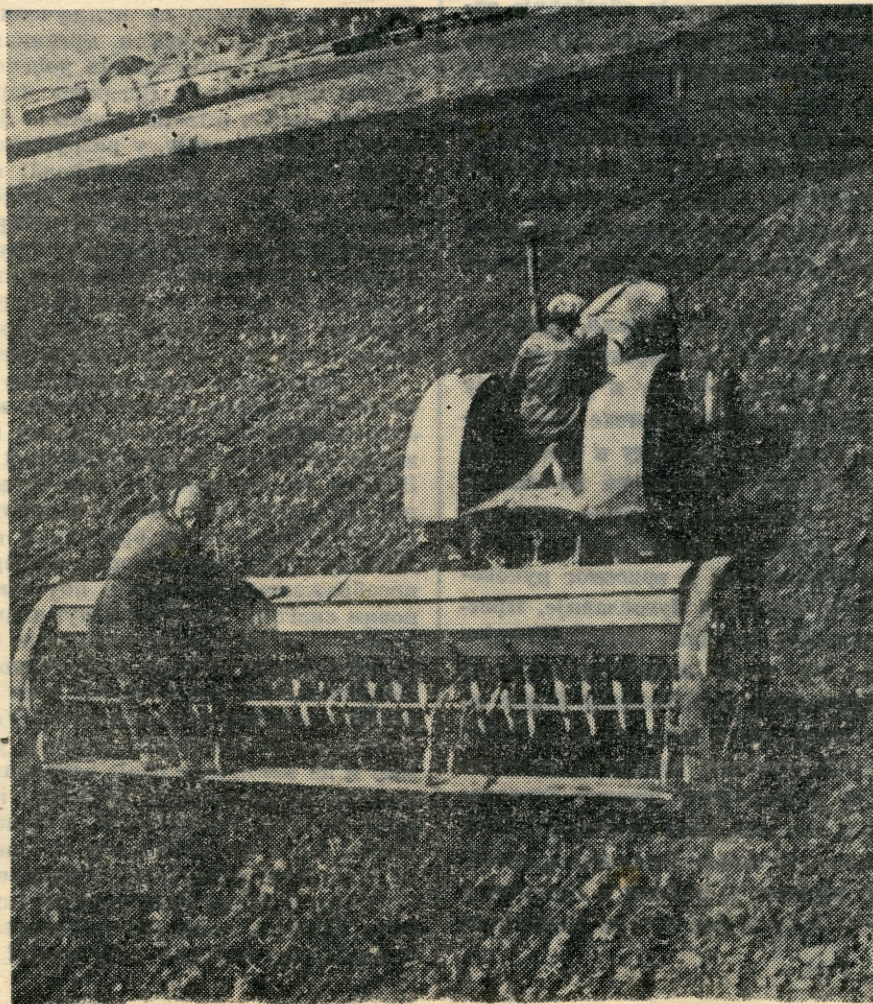
Поред јавне, колхозне својине, у колхозима постоји лична својина појединих колхозних породица: засебно газдинство кућа за становање, стока, живина и ситан пољопривредни инвентар.

Приходи од рада грађана и колхозних породица достижу понекад веома велику суму, што су посведочили прилози који су учињени за време рата Фонду одбране и који износе милионе рубаља. Од једног прилога појединих лица грађани су моћни ратни авиони.

Трудбеници Совјетског Савеза располажу личном својином по својој нахођењу. Никакви органи власти не могу да прописују личним власницима ове или оне начине употребе њиховог имања, а у толико пре не могу да их лишавају те имовине. Једино се не допушта искориставање личне својине за искориставање човека човеком и извлачење прихода који не би потицали од рада.

Основна средства производње (земља, рудна богатства, воде, шуме, железнице, бродарство, рудници) припадају држави. Она се не могу дати у својину појединим грађанима. Земља и рудна богатства, воде и шуме изузета су уопште из свакога промета и чак се не могу оценивати новцем. Не допушта се давање у аренду пољопривредне земље.

По питању својине треба узимати у обзир да совјетски закон допушта ситна приватна газдинства појединих сељака и рад појединачних занатлија под условом да не искористивују туђи рад. Право на личну својину тесно је везано с правом наследиства. У СССР наслеђује се по закону или по завештању.

Машина је заменила сељака на совјетским њивама

Наследиство по закону допушта се онда када власник није оставио, за случај смрти, какав налог за расподелу имовине, или онда када је такав налог оглашен неважећим.

При наслеђивању по закону наследиство се дели на разне делове између наследника. При томе се покућанство не укључује у наследиство већ се предаје оним наследницима који су живели заједно са умрлим, поред њиховог наслеђеног дела.

Совјетски закон овако ограничава круг наследника: рођаци умрлог по директној линији (деца, унуци и прауници), преживели супруг, друга лица ако испуњавају услов да нису способна за рад и немају имовине, а покојник их је потпуно издржавао не мање од годину дана до његове смрти.

Завештач може да подели наследиство имовину, међу наведена лица по друкчијој сразмери но што је она по којој би им та имовина припала наследиством по закону, а може потпуно да лиши наследиства једног или неколико наследника, може да остави наследиство само једном наследнику или неколицини њих, закидајући осталима. Али завештач нема право да потпуно лишава наследиства своје малолетне наследнике, а тако исто и да им остави мање од три четвртине дела који би они добили наслеђујући по закону.

При састављању завештања власник не може да остави наследиство тинама које закон не признаје као наследника. Али он може да завешта своју имовину држави, појединим државним установама и предузећима, а тако исто и јавним организацијама.

Као изузетак од општег правила власник може да завешта своје улоге у штедници или у банци сваком лицу, макар ово последње и не припадало кругу законских наследника.

Може се у завештању обавезати један од наследника да изврши од-

ређене радње у корист једног или више наследника. На пример, завештавајући кућу једном наследнику, завештач га може обавезати да у тој кући дозволи доживотно становање осталој његовој деци.

Наследници стичу, заједно са имовином, имовинска права и обавезе завештача (право да наплате дугове и обавезу да их плате). При том су наследници одговорни само за дугове који не прелазе вредност наслеђеног имања.

Сваки наследник има право да се одрекне наследиства. У таквом случају имовина у датој кући оглашава се као да је без наследника и припада држави. Исто тако прелазу у државну својину свако имање умрлих који немају наследника.

ПРЕГЛЕД СЕЉАЧКЕ ШТАМПЕ

„ГОСПОДАРСКИ ЛИСТ“

У Загребу је 15 јула ове године почео да излази часопис „Господарски лист“.

У уводном чланку листа постављен је програм „да на пољу практичне пољопривреде и пољопривредне организације у целости послуже нашем сељаштву“, водећи рачуна о променама које су настале. Нови часопис је дакле схватио велику промену и хоће да помогне и служи сељаштву.

Часопис доноси велики број врло разноврсних и занимљивих чланака, поука, дописа и бележака. На почетку пише о учешћу сељака у Народно-ослободилачкој борби и о задацима који га очекују у следећој борби, у борби за обнову земље. Даље износи рад и закључке конференција које су решавале о томе како ће се отклонити тешкоће које су се данас испречиле пред сељака. Довољно поклања пажње проблему просвете сељака о проширењу његовог стручног знања, јер без подизања просвете и ширења

Пораст личне својине у СССР у тесној је вези са порастом свенародне својине, па зато побољшање материјалног благостања земље утиче на повећање имовинског стања појединих лица.

П. ЈЕРИХОНОВ

ВИСОКИ ПРИНОСИ СА ЊИВА У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ

Борба за виши принос по хектару данас занима пољопривреду у целом свету, но темељни рад на томе пољу развијен је једино у Совјетском Савезу. Поред многобројних научника и агронома практичара у овој борби учествује огромни број колхозника сељака. И ради тога, што су сви прегли на посао резултати нису изостали.

Доносимо извод из чланка колхозника Јегорова, који је објављен у совјетском часопису „Колхозно производство“ за март 1944 годину.

У августу 1935 године на једном састанку совјетски научник Виљамс је послао поздрав и поруку колхозницима и колхозницама Дмитровског реона да се боре за принос од 10.000 килограма пшенице по хектару. И колхозници су се бацили на посао. Колхоз „Победа“ је у борби успео да на парцели од 1,87 ха постигне принос од преко 5.500 килограма по хектару. Колико је то велики принос видимо и по томе што је исте године на њивама тога колхоза постигнут принос од 2.250 килограма по хектару.

На једном другом колхозу, који се зове „Буђони“ група под вођством колхознице Јершове, постигла је 1942 године 5.100 килограма јаре пшенице по хектару.

Успеси колхозника и колхозница у борби за високи принос и описи њихових радова на постизавању таквих приноса показују колико су широке масе колхозника прошириле своје стручно знање. Ова борба нам још показује и то, да ће у погледу производње совјетски колхозници решити све практичне задатке који се пред њих поставе. У Отаџбинском рату он је ту своју способност и доказао.

стручног знања не може бити ни напретка пољопривреде ни напретка сељака. Питањима задругарства, с обзиром на његов значај у привреди, нарочито у њеној обнови, дато је довољно места у листу.

Лепа новина, која раније није постојала ни у једном часопису је упознавање читалаца са радом Министарства пољопривреде у појединим месецима. Тако широке сељачке масе, којима је лист намењен, сазнају шта ради установа која се стара о развоју и унапређивању пољопривреде у земљи.

„Питања и одговори“ и „Догађаји код нас и у свету“ дају овом часопису целину.

„Господарски лист“ излази петнаестодневно, првог и петнаестог у месецу. Претплата износи за годину 40, на пола године 20, тромесечно 10 динара. Адреса администрације је Загреб, Штротсмајеров трг 12.

ЗАШТО СКАЧУ ЦЕНЕ И КО ОД ТОГА ИМА КОРИСТИ

Сваком ко путује кроз нашу земљу пада у очи велика разлика у ценама у Србији према другим покрајинама, нарочито Словенији. У Словенији су остале у главном цене установљене уредбом у априлу месецу ове године. У другим покрајинама мање или више одржавају се такође прописане цене. У Србији, напротив, слабо се ко придржава прописаних цена, нарочито пољопривредних производа тако да су данас два три пута веће него што су биле када се новац мењао. За Србијом се касније повела и Војводина. У Србији и Војводини поред дизања цена, видимо и велике разлике у ценама између једног места и другог, па чак и у истом месту и на истој пијаци. — Цене су различите, мењају се у току једног дана. Једног истог дана у разним градовима Србије плаћа се за килограм хлеба 4—10 динара, за килограм пасуља 4—15 динара, за свињско месо 38—80. Истог дана на истој пијаци цене поједине робе подигну се за 50%. Док роба пређе од сељака, који је продавао по прописаним ценама или нешто изнад њих, преко разних кванташа и посредника, до потрошача, цене порасту за 2 и 3 пута. То се дешава у Србији и Војводини, баш тамо где има највише пољопривредних производа, где је најбољи саобраћај како железнички тако и колски. То одмах показује да се ту дешава нешто што није у реду.

Да погледамо поближе последице оваког дизања цена.

Наше фабрике и радионице су окупатор и домаћи издајници оцупостили и уништили. Зато данас трпимо оскудицу у фабричкој роби. Долази зима, народу треба, а у првом реду сељацима, десетине милиона метара платна за рубље и одело, треба милион пари обуће, треба алат за пољопривредне радове, треба грађа за оправку кућа. Да фабрике и радионице могу бар један део тога да произведу потребне су сировине и гориво, потребна је храна за стотине хиљада радника и за њихове фамилије. Када цене овако скачу, а радничке фамилије не могу са својом месечном зарадом да издрже ни 15 дана, фабрике не могу произвести оно што је потребно радном народу и села и града. Дешава се да фабрике смањују рад а радници одлазе из фабрика и радионица, а то значи мање и одела и обуће, мање алата и других потреба. То погађа сав радни народ а у првом реду сељака.

У градовима, осим радника, живе занатлије, чиновници, намештеници и поштени трговци. Сви они, ако поштено раде и зарађују свој хлеб, при данашњим ценама не могу изаћи на крај, а њихов рад је потребан нашој привреди и нашој држави.

Повећање цена отежава снабдевање оних опустошених крајева који су највише допринели за ослобођење, а годину дана после ослобођења дочекују зиму у оскудици и беди.

Ово стално дизање цена изазива збрку у целој нашој привреди, не може се направити никакав одређен план или прорачун, не могу се установити плате и зараде. С друге стране држава тешко уређује своје приходе и расходе. Новац губи своју данашњу вредност а то значи погоршање живота за сав радни народ који живи од своје одређене зараде.

Ко су ти који се користе диза-

њем цена, ометају обнову наше привреде и шире оскудицу и беду у народу?

То нису радни сељаци. Они, иако повишују цене, немају од тога користи, јер тај новац поново иде шпекулантима на црној берзи за одело, обућу и др.

Главни корисници су шпекуланти. Они од сељака купе по прописаној цени или нешто изнад ње а продају дупло и тродупло скупље. Они су у Србији преузели највећи део трговине у своје руке. Поштени радни свет у градовима доживео је да га хране шпекуланти. Шпекуланти су се поставили као посредници између града и села, између радника и сељака, грабе на све стране а за себе задржавају најбољи део. Они, који ништа не стварају, који не раде опет почињу најбоље живети. Стварају се нови богаташи, нови милионери.

Дизање цена користили су до некле и богати сељаци, нарочито у околини Београда и других градова, који тргују на велико са својим производима.

Како је могло да дође до тога да у овој земљи, где постоји народна власт, шпекуланти могу да плачкају оне који својим знојем и радом стварају свако добро, оне који су својом борбом ослободили своју земљу и дижу је из рушевина?

То је зато што, услед разорене привреде у рату нема довољно робе — пре свега фабричке — што су сви наши крајеви опустошени, што нема довољно саобраћаја да се роба пренесе и оживи трговина и наново организује. И док је сав поштени радни народ приуно да подигне привреду из рушевина, дотле су ту оскудицу и разореност искористили шпекуланти да завладају пијацама, да дижу цене и да се богате. Они то могу урадити зато што село и град нису организовали своје задруге да преко њих набављају и продају све што им је потребно, што народне власти и сам народ нису разумели да треба водити упорну борбу за чврсте цене и организовати праведну поделу онога чега нема довољно. Да смо тако радили истиснули би шпекуланте и њихову плачку, а када радимо били би сигурни да за себе радимо. У прописаним ценама пољопривредних и индустријских производа одређена је и урачуната пристојна зарада произвођача.

С друге стране установљене су плате радника, намештеника и чиновника. При тако установљеним ценама и с таквим зарадама и платама могло се је проживети ово тешко време. Индустрија и сељачко газдинство могли су радити и напредовати. Да је то могуће најбоље показује Словенија, где су задруге преузеле снабдевање села и града и чврсто га држе. Шпекуланти су код нас пореметили тај ред, грабе и вичу да без њих не може бити трговине, да се без њих не може живети и има света који им верује. Борба против њих је тежа него што изгледа. То је зато што ми још немамо разгранату државну и задружну трговину, а они већ имају свој начин трговине и велико искуство, које је у ствари продужење старе трговине. Затим они су се повезали са шпекулантима на село и већим делом трговаца у градовима, држе их уза себе уступајући им један део своје зараде. На пијацама шпекулант иступа тобоже као поштен трговац

и посредник који „пوماже снабдевање града и села“. За подигнуте цене увек му је крив онај код којег је робу узео, а он зарађује „колико да живи“. Њих помажу они који шпекулишу у политици, који хоће и желе повратак на старо и у шпекулантима виде своју претходницу у томе повратку. Мисле да опет долази слобода гуљења радног народа и да су нашпи с које ће стране поткопати и оборити народну власт. Они за оскудицу и неред оптужују народну власт. У граду говоре да сељаци шпекулишу и плачкају, а у селу да град хоће да живи на рачун села. Тако прикривају свој злочиначки и плачкашки посао и пребацују га на другог. Има и таквих који се сматрају крупним политичким и привредним стручњацима а шире овакве шпекулантске лажи. Народ Београда почео је огорчену борбу против шпекуланата, за прелаз трговине и снабдевања у руке државе, задруга и поштених трговаца. Сада је дошло време да се та борба пренесе на целу Србију, Војводину и свуда где су се шпекуланти и црна берза подигли. Треба помоћи борбу нашег Београда, јер је она заједничка борба. Победа Београда биће главна победа над шпекулантима. Најбољу помоћ у борби против шпекуланата даће сељак ако преки-

не сваку трговину с њима, ако ступи у сарадњу са својим сеоским задругама и градским задругама, па преко њих продаје и купује. Само радник, радећи у фабрици, може произвести и снабдети сељака оним што њему треба; само сељак својим производима може снабдети радника оним што му треба. Они се морају повезати преко својих задруга, преко Народно-ослободилачког фронта. Тада никакви шпекуланти неће моћи да их искориставају, па били ти шпекуланти са пијаца или из разних старих политичких партија и парламената. У овој борби против скупоће потребна је сарадња сељака и радника, радног народа града и села. Они ће својом сарадњом производити више и на пољима и у фабрикама, па ће се вишкови производа са поља и производи фабрика откупити по прописаним ценама, доћи у руке државе и задруга и делити према потреби и по јефтиним ценама. Треба зато боље организовати задруге села и града и помоћи држави да подигне државну трговину и спроводи политику цена. Све ће то подићи нашу привреду и нашу индустрију, чија је роба данас најнужнија. Само оваквом сарадњом радног народа града и села може радник и сељак бити господар свога производа и господар своје судбине.

Берба и јесења сетва — наш велики задатак

„Програм Фронта значи засејати 100% наша поља на јесен и у пролеће“ — рекао је маршал Тито на Првом конгресу Народног фронта Југославије.

У старој Југославији једва смо са оно сточних запрега што смо имали успевали да обавимо сетву и остале послове око обраде њива и збирања летине. Рат и окупација свеле су број сточних запрега на једну трећину од предратних, а у многим крајевима и на једну петину или чак једну десетину. Пуно је примера нефероватне сналажљивости, међусобне помоћи коју су у току луте борбе са окупатором и издајницима показали наши сељаци у сетви, обради земље и снабдевању Народно-ослободилачке војске. Тако смо ми, под условима тешкога рата, успели прошле јесени и пролетос, иако је сточна запрега много смањена, са свега око 1000 трактора да засејемо преко девет десетина ораница у нашој земљи. Био је то велики успех и да није дошла дуготрајна суша ми бисмо могли властитим приносом с поља и ораница да обезбедимо исхрану бар хлебом. Парола: „Ниједно парче земље не сме остати непоорано“, — наш је позив, наша прва дужност наредних месеци и дана. То је исто тако позив и за све оне који су ранје, пролетос помогли код збирања летине и сетве да то исто учине и сада. Синдикати су се већ обратили својим члановима — радницима и намештеницима да и они помогну. На нама остаје главни задатак. Иако је наша Армија уступила и десетине хиљада коња, а од Унре смо добили преко хиљаду трактора за орање, остала је и даље велика оскудица запрега и тешкоће око орања, готово кад нам је сада нужна много боља обрада и боље орање

него што смо то могли да постигнемо за време рата и тешких борби. Јесења берба и јесења сетва су општа народна ствар али главни задатак стоји на нама, било да је то у неком малом планинском селу, било да је то у плодној војвођанској равници. Да би обезбедили хлеб себи и земљи, засејемо ове јесени под озимом пшеницом бар онолику површину колику смо засејавали пре овога рата, а засејемо по предвиђеном плану и остале јесење усеве. Берба кукуруза не сме бити препрека за благовремену јесењу сетву. А аграрна реформа и колонизација које сада проводимо такође не смеју бити препрека да обавимо у потпуности јесењу сетву и обраду земље. Обрадимо и ону земљу која је сада под државном управом.

Стотине вагона семена пшенице из Војводине угуђују се за оне крајеве где је суша уништила летину пшенице. Учинимо све да то семе благовремено стигне и да се у оним местима где се може, замени са домаћим. Припремимо семе и где год има услова посејмо само одабрано и очишћено. За ту сврху искористимо сваки килограм средстава за запрашивање семена које је недавно дато федералним јединицама.

Мобилизимо све сточне запреге за сетву, покренимо на рад сетвене одборе, оправимо тракторе и сејачице. Учинимо све да би на пролеће заиста била стопроцентно засејана наша поља — како нам је то ставио у дужност наш народни вођа маршал Тито. Тиме ћемо најбоље испунити наш дуг према нашој домовини Демократској Федеративној Југославији и обезбедити хлеб и себи и радницима који у фабрикама раде оно што је потребно нашем дому и нашим њивама. М. Г.

ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОУКЕ

Набавка семена

Услед велике овогодишње суше веома су подбацили жетвени приноси нашег главног биља а нарочито житарица. Како стојимо на прагу сетве озимних житарица постагла се питање обезбеђења потребног семена за сетву. Треба настојати да се од укупне предвиђене површине за сетву житарица што већи засеје озимном пшеницом, ражи, јечмом и овсом, јер јари усеви у нашим климатским приликама не дају сигурне приносе. С обзиром на оскудицу у семену разног културног биља у свим земљама које је рат опустошио, ми морамо настојати да у првом реду подмиримо потребе семена за сетву самој земљи. Тога треба да буду свесни сви наши пољопривредници да од овогодишње жетве житарица одвоје што већи део за сетву да би се сетвени план извршио у потпуности, како би у идућој години наша земља у погледу хлеба била задовољена.

Сваки пољопривредник треба да посеје што веће површине са озимним житарицама у првом реду са озимном пшеницом. У недостатку потребног семена, земљорадници треба међусобно да се по-

мажу и да вишкове позајмљују онима који немају. Ова међусобна помоћ спроводи ће се мањим подручјима — у селима и општинама — а за срезове и округе за подмирење мањкова семена стараће се народне власти преко надлежних министарстава пољопривреде и министарстава трговине и снабдевања. За покриће мањкова семена пшенице федералних јединица већ је извршена организација и набавка се већ врши у Војводини. На тај начин од стране надлежних министарстава предузете су су благовремено све потребне мере да се сетвени план за целу нашу земљу спроведе у потпуности. Поред свих тешкоћа, како у семену тако и у саобраћајним средствима заједничким напором свију пољопривредника и народних власти извршиће се постављени задатак сетве озимних житарица.

Што се тиче озимног лања и уљане репице због оскудице потребног семена, како у земљи тако и у иностранству, пољопривредници треба да све расположиво семе засеју, а ако имају вишкове семена да га позајме својим суседима за сетву.

Кувајте пекмез

Наша земља је изразито воћарска, па и поред тога потрошња воћа и воћних прерађевина код широких маса радног народа није велика. С обзиром да воће и воћне прерађевине: пекмез, мермелада итд. садрже велики проценат шећера, који за сада највише недостаје намирница за исхрану, дужност је сваке домаћице и сваког домаћина, а поготово родитеља, да ове јесени што више воћа прераде у пекмез. За пекмез од шљива није потребно додавати шећера; он садржи око 35—40% воћног шећера и пекмез ни од једног другог воћа, сем грожђа, нема толику слаткост, због тога је и најприступачнији за широке масе народа. Од 100 кг. добро зрелих шљива добија се око 35 кг. пекмеза, а у овој количини пекмеза има око 12 кг. шећера. За кување пекмеза треба бирати потпуно зреле и здраве шљиве пошто тада садрже највише шећера и других корисних материја. Пекмез од недовољно зрелих и натрулих шљива је неукусан, рђавог квалитета и брзо се квари.

Пекмез се кува у некалцаганим судовима зато што калај са воћним киселинама ствара извесна отрова једињења. Може у већој емајлираној шерпи, само емајл не сме бити оштећен, јер је то рђаво и опасно по здравље. Пре кувања судови се обично премажу машћу да не би пекмез загорео. Пекмез се кува на овај начин: добро зрели, па и презрели, плодови шљива очисте се од петелки и добро оперу, затим се из њих поваде коштице. Кување може да се врши одмах после вађења коштица, а може да се претходно шљиве самељу на машини за млевење меса и претворе у кашу. У првом случају докожице шљива се претворе у мале ролнице и у пекмезу изгледају као дугуљасте грудвице, док код млевења на машини за месо, готов пекмез је без икаквих грудвица. Кување се врши постепено и на

умереној ватри, по могућству што дуже (не нагло), да би се спречило загоревање и да би се на тај начин што боље сачувао мирис свежих шљива. За све време кувања меша се специјалном дрвеном кашиком да пекмез не загори. Ватра се нарочито смањи пред крај кувања када почињу да избијају крупни мехури. Кување пекмеза траје до момента када маса почне да се одваја од дна суда у коме се кува или када се од мешалице откида у комадима. Да је пекмез добро куван познаје се и по томе што се при сипању у тањир не разлива. Готов пекмез скида се са ватре и одмах разлива у припремљене и загрејане тегле, лонце, ћупове или друге стаклене и глеђосане посуде, пазићи при пуњењу да унутра у маси не остану шуљине са ваздухом, које би могле доцније да буду проузроковачи кварења. На то треба добро pazити јер се често догађа. Добро би било да се напуњени судови ставе у умерено загрејаној рерни или у пећи за печење хлеба да би се на површини пекмеза створила кора. После тога судови се оставе да се маса добро охлади, затворе се и чувају на хладном сувом месту. На површини пекмеза у суду ставља се исечен котур пергамент-хартије натопљен у алкохолу или у јаку љуту ракију да би се спречило стварање плесни. Шљиве су ове године добро родиле и то треба на сваки начин искористити за побољшање исхране. Наша је шљива позната широм света, западне земље увозе нашу шљиву и наш пекмез од шљива а ми остављамо да пролази неискористено у довољној мери за широке народне слојеве. Крајње је време да се пекмез, мармелада и др. прерађевине од воћа не сматрају као луксузни артикал, већ као неопходна намирница у исхрани широких слојева народа.

Ј. А.

Свињска куга

Свињска куга је најраширенија заразна болест међу нашим свињама. Од те болести могу да оболе све свиње без обзира на пасмину и доба старости. Штете које та болест наноси нашој привреди огромне су.

Болест проузрокује неки живи отров којег називамо вирус. Тај вирус живи и множи се у болесној свињи. Он се налази у крви, у слини, у измету и у мокраћи болесних свиња. Са тим излучевинама болесна свиња загађује и храну и воду и све предмете до којих дође. Здрава свиња ако дође у додир са болесном или поједе загађену храну, разболи се. И људи могу да преносе ту болест на обвћи и одећи ако су загађене вирусом.

Болесно свињче не једе, има високу грозницу (преко 40 степени Целзиусових). Завлачи се у сламу, очи су му крмелјаве. У почетку болести свињче има затвор а после пролив. Тетура се у стражњем делу тела. Обично у гине за 4 до 8 дана а може и много пре. Кадкад и оздрави, али још дуго болује и никад се сасвим не поправи. Баш овакво свињче, које је преживело али још дуго излучује вирус, најопасније је да зарази друге свиње.

Зато треба одмах да одвојимо оболело свињче, чим прве знаке приметимо, да известимо надлежног ветеринара, који ће свињче лечити, и што је најглавније предузети потребне мере да се болест не шири.

Пре него што дође ветеринар, треба сам домаћин да одвоји здраве свиње од болесних, чак и здраве свиње не смемо истерати из дворишта, јер није сигурно да нису и оне заражене па би болест могле даље пренети. У заражено двориште т. ј. у двориште у којему има заражених свиња, не треба никога пуштати. Људи из тога дворишта не треба да одлазе у друга дворишта. Заражени обор треба добро очистити и спрати врућим цеђом. Ђубре из обора скупити на једно место и полити га свежим кречним млеком (т. ј. свежим кречом који је

размућен у води). То ђубре може да се извезе само далеко на поље где свиње не долазе.

Најбоље ћемо сачувати свиње од те болести ако их не пуштамо у загађене оборе и дворишта и ако пазимо на чистоћу свога дворишта и обора. Обор треба не само чисто држати него с времена на време врућим цеђом опрати или окречити. Кад свињу купимо не треба одмах да је утерамо међу здраве свиње, потребно је задржати одвојено недељу две па ако се не покажу знаци болести онда је пустити заједно са осталим свињама.

Ако водимо рачуна о свим овим мерама, штете од свињске куге, па и других обољења, биће смањене до најмање мере. У данашњим приликама не смемо се ослонити само на рад ветеринара и на шприцање свиња. Серума (нарочити лек) нема довољно. Тешко се производи. Седети скрштених руку и чекати на серум био би прави злочин према себи и свом домаћинству а и према општој народној привреди. Баш горе наведене мере су у рукама сточара.

Тако заједничким радом свесних сточара и ветеринара можемо смањити штете које трпимо од свињске куге.

Село без ветерине

Ево података који показују колико страда и трпи штете село које нема ветеринарске помоћи а само није ништа учинило:

У селу Лесковику, срез нишки, угинуло је 1944 године:

19 говеди
2 коња
263 свиње
169 оваца
52 козе
288 комада живине.

У току целе године ветеринар (сточни лекар) није обишао село. Никаква зараза није утврђена од стране оних који воде бригу о стоци у селу. Пошто село има 55 домова то штета по једном домаћинству износи просечно 20.000 динара, а целокупна штета у селу преко 1.000.000 динара.

Вађење шећерне репе

Код нас се са вађењем шећерне репе почиње у првој половини септембра.

Шећерна репа је зрела кад престане даљи развој корена и повећање шећера у њему, а спољни знаци зрелости јесу увелост највећег дела лишћа и боја лишћа, која је од тамно-зелене прешла у светло-жучто-зелену. Сва репа не сазрева једновремено. То зависи од доба сетве, земљишних и климатских прилика, обраде и ђубрења. Почетак вађења репе зависи у првом реду од могућности преузимања и прераде репе од стране фабрике шећера. Од временских прилика и од људске и сточне радне снаге.

Шећерна репа вади се гвозденим вилама или специјалним ашовом. Репа се може вадити и плугом, а има и специјалних машина за вађење репе. Једноредном машином, за коју је довољно један пар коња, може се обавити вађење репе са површине једног хектара. За ва-

ђење репе ручним алаткама потребно је око 25 радних дана за један хектар.

Извађена репа баца се у мање гомиле. Ако је репа сувише благиња, треба је оставити неко време на ваздуху па тек онда бацити у гомиле, а претходно ударањем једне о другу, отстранити са њих што више земље. Сечење глава с лишћем обавља се истог или наредних дана, што зависи од временских прилика и радне снаге. Сече се онај део главе где се виде трагови опалог лишћа.

Пошто репа након вађења губи у садржају шећера услед дисања, то је правилно да се она што пре превезе до фабрике на прераду. Зато фабрике и утврђују распоред вађења репе тако, да се репа не вади у исто време на целом реону једне фабрике, него постепено у вези са њеном прерадом у шећер.

Инж. З. В.

Зашто држава нупује овце за пострадале крајеве

У току народно-ослободилачке борбе сточарство је уништено у многим крајевима наше државе. Нарочито је сточарство настрадало у Босни, Херцеговини, Црној Гори, Лици, Банији, Кордуну и Далмацији. Највише је уништено коњарство и има крајева да је уништено до 90 посто од предратног броја грла. Коњарство се тешко и споро обнавља, али с овчарством посао иде много лакше и брже. Срећа је, што је у Србији, Македонији, на Косову и у Метохији сточарство прилично очувано, и што ће ове земље са својом сточком знатно допринети да се обнови сточарство.

У планинским крајевима Босне, Херцеговине, Црне Горе и Лике где су се водиле упорне борбе с окупатором и домаћим издајницима, народ је дао и последње грло народно-ослободилачкој војсци, да је помогне у истеривању и уништењу непријатеља. Народ је у овим планинским крајевима углавном живео од сточарства, а пошто му је стока уништена, остао је без основних средстава за живот. Да тај наш борбени и слободољубиви народ не би економски био на терету осталих деловима наше државне заједнице, јер он то не жели нити хоће, држава је донела одлуку, да му се што пре помогне да обнови своје сточарство. Тако је на предлог савезног Министарства пољопривреде Привредни савет одобрио кредит од 50 милиона динара за набавку приплодних оваца за пострадале крајеве.

Откуп приплодних оваца вршио се у Србији, Македонији и на Космету, јер је у овим крајевима наше земље овчарство прилично очувано за време рата, и што овце припадају нашој обичној домаћој раси т. званој праменки, па ће се лако прилагодити својој новој домовини, где живе њима сродни сојеви оваца.

Благодарећи високој патриотској свести нашег народа у Србији, Македонији и Космету, савезно Министарство пољопривреде откупило је до сада 130.000 оваца и већ их је транспортовало за Црну Гору, Босну, Лику и Далмацију. Ма да је цена оваца прилично ниска, народ се је одазвао позиву државе, и понудио је на откуп релативно добра грла, чиме је у потпуности омогућио обнову овчарства у крајевима државе, који су све дали и све жртвовали за ослобођење наших народа.

На Косову, у Метохији и Македонији откупљено је 100 посто од предвиђеног броја оваца, а ових дана се врши откуп у Србији, у округу пиротском, врањском, и прокупачком. Сељаци у Србији бесплатно су поклонили народу у Босни знатан број оваца, коза, свиња чак и говеди као и разних животних намирница.

Министарство пољопривреде откупиће укупно око 200.000 оваца и ово је замашна акција за унапређење и обнову сточарства, каква се још никада није спроводила у нашој земљи. Оваква акција широких размера омогућиће народима у Босни, Херцеговини, Црној Гори, Лици, Далмацији и Санџаку да у кратком времену обнове своје упропаштено овчарство и оспособе се за самосталан економски живот.

Преглед међународних догађаја

Крај другог светског рата

Свега четири месеца после победе над Немачком, слободољубиви народи прославили су још једну победу. Другог септембра, у своме прогласу народима Совјетског Савеза, генералисимус Стаљин објавио је да је „Јапан, потучен до ногу на мору и на копну и окружен са свих страна војним снагама Уједињених народа, признао свој пораз и положио оружје”. На тај начин, потписивањем акта о безусловној предаји Јапана, које је извршено у Токијском заливу, на америчком бојном броду „Мисури”, обележено је коначно уништавање жаришта поробљивачке и пљачкашке политике на Далеком Истоку. Измучени и нападени народи Источне Азије и острва на Пацифику, који су годинама робовали под јармом јапанских самураја, обележени су од опасности новог јапанског поробљивања. Безусловна предаја Јапана, последње нападачке силе која се одупирала Уједињеним народима, обележава крај другог светског рата.

До брзог и одлучног пораза Јапана, нема сумње, дошло је услед уласка Совјетског Савеза у рат и одлучне оружане интервенције надмоћних снага Црвене армије. Као што је познато англо-америчке снаге на Пацифику у току рата задале су Јапану снажне и тешке ударце. Јапан је изгубио највећи део своје флоте и авијације, као и многе своје базе и упоришта на Тихом Океану. Савезничке снаге, заузимањем острва Окинаве, дошле су у могућност да припреме непосредну извазину на четири матична јапанска острва. На мору и у ваздуху успостављена је потпуна премаћ англо-америчких снага. Чitava територија Јапана била је изложена разорном бомбардовању савезничке авијације. Створени су услови за залавање одлучног удarca непријатељу. Постало је очевидно да јапанска армија нема никаквих изгледа за успешну одбрану на матичним острвима. Међутим, основне снаге јапанске армије нису се налазиле у Јапану, него у освојеним источназијским земљама и колонијама. Те снаге, у јачини од неких шест и по милиона војника, биле су углавном прилично сачуване и способне за дужи отпор и после губитка матичних острва.

Совјетско-кинески уговор о савезу и пријатељству

У рату на Далеком Истоку, као и у Европи, дошла је до пуног изражаја чврстина борбене сарадње великих савезничких сила. Захваљујући тој сарадњи, која се изразила и кроз спремност Совјетског Савеза да својим моћним снагама помогне остале савезнике у уништењу јапанског огњишта фашистичког освајања, непосредно после ослобођења Европе, неколико стотина милиона људи у Источној Азији ослобођено је страхота робовања под јапанским завојевачима. Пред народе Источне Азије, као и пред народе Европе постављено је питање изградње мира и пуног обезбеђења од опасности новог напада освајача. Одлучан корак ка решењу тог питања, несумњиво, представља совјетско-кинески уговор о савезу и пријатељству, који је

средином августа склопљен у Москви. Овим уговором, који остаје на снази 30 година, односно неограничен број година ако га ниједна страна не откаже, Совјетски Савез и Кинеска Република обавезали су се да ће „после свршетка рата против Јапана заједнички предузети све мере које су у њиховој моћи да учине немогућим понављање освајачких похода и гажење мира од стране Јапана”. Такође, обе стране предузеле су обавезе да ће помагати једна другу свим расположивим снагама у случају новог јапанског напада. Кад се зна колико је огромна снага Совјетског Савеза и неисцрпан материјални и људски потенцијал Кине, није тешко закључити да совјетско-кинеско пријатељство и савез у потпуности обезбеђују народе Источне Азије од новог јапанског напада. Исто тако, значај совјетско-кинеског уговора за учвршћење мира у свету види се из тога што су се обе стране уговорнице обавезале да неће закључивати савезе и да неће учествовати у ма каквим договорима, који су уперени против друге стране уговорнице.”

Уз уговор, представници Совјетског Савеза и Кинеске Републике потписали су и три споразума: споразум о кинеској железничкој прузи Чанг-Чун, споразум о Порт Артуру и споразум о Порт Далњом. Ови споразуми предвиђају заједничко коришћење важне кинеске пруге која води кроз Манџурију до Порт Артура и Порт Далњог, као и заједничко коришћење ратне базе Порт Артура. Порт Далњи, под кинеском администрацијом, постаје слободно пристаниште отворено за трговину и бродове свих држава, са заједничком совјетско-кинеском војном управом само у случају рата са Јапаном. Одредбе ових споразума о кинеској железничкој прузи Чанг-Чун, о Порт Артуру и Порт Далњом, поред запоседања Јужног Сахалина и Курилских острва од стране Совјетског Савеза, исправљају историјске неправде које су Русији нанесене у прошлости и обезбеђују Совјетском Савезу одговарајуће учешће у обезбеђењу Далеког Истока и тихоокеанског простора од нових освајачких похода, које му и припада као великој сили и ослободитељу мира и демократије у свету.

Лондонски састанак Савета министара иностраних послова пет великих сила

У Лондону је почео састанак Савета министара иностраних послова Совјетског Савеза, Велике Британије, Сједињених Америчких Држава, Француске и Кине. Савет министара иностраних послова, као што је познато, образован је на основу одлуке „велике тројнице” на конференцији у Потсдаму са задатком да у духу савезничких декларација у Техерану, Јалти и Потсдаму решава о свим питањима у вези са послератним уређењем. Састанак Савета министара иностраних послова од нарочитог је значаја за нашу земљу, јер ће се на њему, поред осталог, у склопу општег питања склапања мировног уговора са Италијом, решавати и о захтевима Југославије према Италији. Ти наши захтеви, који садрже присаједињење Југославији свих наших крајева који су пре Другог свет-

ског рата неправедно припадали Италији и пуну надокнаду ратне штете од Италије, оснивају се на следећим чињеницама:

Прво. Италија је после Првог светског рата, уговором у Рапалу 1920 године, добила у посед делове југословенске територије на којима живи апсолутна већина југословенског становништва. То су Јулијска Крајина са Трстом, Задар и острво Ластово и Пелагужа. Присаједињење ових наших крајева Италији претстављало је грубу историјску неправду за штету наших народа и бацило је нашу браћу у тим областима у најцрње ропство под јармом италијанског империјализма. Својим масовним учешћем у народно-ослободилачкој борби, наша браћа у тим крајевима, уједињена са италијанским антифашистичким масама, подносили најтеже жртве, доказала су да ни по коју цену неће више да живе у саставу Италије и да желе да се присаједине Југославији. Оправдани захтеви Југославије за присаједињењем Јулијске Крајине, Задра и острва Ластова и Пелагужа, према томе, одговарају тежњи и жељама огромне већине становништва тих крајева. То значи да су наши захтеви потпуно у складу са начелом права народа на самоопредељење, које су савезници објавили у Атлантској повељи. Ти захтеви, поред тога, поткрепљени су чињеницом да Јулијска Крајина са Трстом, Задар и острва Ластова и Пелагужа и економски и географски припадају Југославији.

Друго. Заједно са Немачком фашистичка Италија је неизазвано напала Југославију. Италија је учествовала у распарчавању и терористичкој окупацији наше земље. Италија је одговорна за безбројне злочине, пустошења и разарања, која су италијанске фашистичке трупе као окупатори извршиле у нашој земљи. У рату против фашистичке Италије, који је Југославија водила на страни великих савезника, наши народи поднели су неизмерне жртве. Тај рат је крунисан пуним успехом. Фашистичка Италија је побеђена и присиљена на капитулацију. Југославија је заједно са осталим слободољубивим народима изашла из тог рата као победник. Као побеђени нападач и окупатор, одговоран за злочине и пустошења по нашој земљи, по прописима међународног права и у духу програмских изјава великих савезника, Италија је дужна да Југославији у пуној мери надокнади сву ратну штету.

Значајан допринос наших народа у борби за ослобођење Европе испод фашистичког јарма, наше несразмерно тешке жртве у рату на страни Уједињених народа, углед који нова Југославија ужива у демократском свету, свакако, дају нам права да верујемо да ће се у решењима Савета министара иностраних послова у пуној мери водити рачуна о неборивој оправданости свих наших захтева према Италији. Свако друго решење, донесено на штету наших народа, претстављало би грубо гажење наших права и било би у општром нескладу са прописима међународног права и основним начелима, којима су се Уједињени народи руководили у рату против фашистичких завојевача.

